

Motivele

privind ilegalitatea deciziei Consiliului or. Cricova nr. 3/8 din 15 iulie 2020 cu privire la modificarea bugetului orașului Cricova pe anul 2020

În temeiul art. 20 alin. (2) din Legea privind administrația publică locală nr. 436/2005 secretarul interimar al Consiliului or. Cricova refuză de a contrasemna decizia Consiliului or. Cricova supra menționată, din următoarele motive.

Norma de la art. 28 din Legea nr.397/2003 reglementează clar în ce situații se admite modificarea bugetelor locale și când se face aceasta.

Astfel, art. 28 alin. (2) din Legea privind finanțele publice, stabilește că, **drept temeii pentru modificarea bugetului sînt următoarele situații:**

a) apariția necesității de revizuire a cheltuielilor;

b) atestarea tendințelor de înrăutățire a soldului bugetului.

Raportînd sensul normei citate la conținutul deciziei Consiliului or. Cricova din 15.07.2020 cu privire la modificarea bugetului or. Cricova pe anul 2020, reiese că, autorul deciziei nu a oglindit situația apariției necesității de revizuire a cheltuielilor și nu a argumentat atestarea tendințelor de înrăutățire a soldului bugetului. Or, Hotărîrea Parlamentului nr.55/2020, Deciziile Comisiei pentru Situațiile Excepționale a RM, nu prevăd întreprinderea măsurilor de modificare a bugetelor locale sau obligativitatea autorităților publice locale de a revizui/modifica bugetele locale în partea micșorării impozitelor și/sau taxelor locale.

Mai mult ca atît diminuarea consecințelor negative ale COVID - 19 nu se face prin modificarea cotelor la impozitul pe bunurile imobiliare. Or, potrivit Legii privind supravegherea de stat a sănătății publice nr. 10/2009 stabilește clar un șir de măsuri de diminuare și prevenire a bolilor transmisibile (Gripa de tip Covid-19) precum: carantina, izolare, activități cu caracter administrativ, tehnico-ingineresc, medico-sanitar, veterinar etc. orientate spre protecția sănătății, prevenirea bolilor și promovarea sănătății; activități orientate spre punerea în aplicare a actelor legislative și a altor acte normative în scopul garantării siguranței și protejării sănătății umane.

Referitor la diminuarea consecințelor negative ale COVID - 19 asupra activității agenților economici care și-au sistat activitatea pe perioada stării de urgență, menționăm că, **prin Ordinul Ministerului Finanțelor nr. 58 din 29.04.2020 s-a aprobat Regulamentul privind subvenționarea întreprinderilor și organizațiilor necomerciale, rezidente al R.M, care au instituit șomaj tehnic și /sau staționare urmare a situației epidemilogice (COVID-19).**

Prezentul Regulament stabilește modul de acordare a subvenției în mărimea sumei achitate a impozitului pe venit, a contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii datorate de angajator, a contribuțiilor individuale de asigurări sociale de stat obligatorii și a primelor de asigurări obligatorii de asistență medicală în formă de contribuție procentuală datorate de angajator și angajat (în continuare *impozitului pe venit și alte plăți obligatorii*) aferent

indemnizației/salariului achitate angajaților aflați în șomaj tehnic (conform art. 80 din Codul muncii) și/sau staționare (conform art.80¹ din Codul muncii), urmare a situației epidemiologice (COVID-19).

La fel nici un act normativ nu reglementează că susținerea cetățenilor care au rămas fără surse de venit de pe urma pandemiei Covid-19 poate fi efectuată prin micșorarea impozitului pe bunurile imobiliare.

Menționez că în acest sens Guvernul R.M a adoptat un șir de măsuri pentru susținerea financiară a persoanelor fizice (deținătorii de pantente, familii cu copii, alte categorii de persoane) care au fost afectați direct de pe urma pandemiei Covid-19. Aceste persoane urmează a se adresa la instituțiile statului de profil pentru a beneficia de ajutoare financiare.

La fel decizia Consiliului or. Cricova din 15.07.2020 contravine și alin. (4) art. 28 din Legea privind finanțele publice locale. Or, nota informativă asupra deciziei cu **pricină nu cuprinde concluziile privind executarea bugetului respectiv în perioada precedentă și estimările privind executarea scontată a bugetului până la finele anului bugetar în curs, precum și impactul financiar al modificărilor pentru următorii trei ani.**

Este oportun de a releva că potrivit art. 276 Cod fiscal, 1) *Impozit pe bunurile imobiliare* este definit ca - impozit local care reprezintă o **plată obligatorie la buget de la valoarea bunurilor imobiliare iar prin noțiunea de Bunuri imobiliare** se înțelege terenurile, clădirile, construcțiile, apartamentele și alte încăperi izolate, a căror strămutare este imposibilă fără cauzarea de prejudicii destinației lor.

Concomitent menționăm și faptul că, cotele impozitului pe bunurile imobile în Decizia Consiliului or. Cricova nr. 4/1 din 19.12.2019 Cu privire la aprobarea bugetului or. Cricova pentru anul 2020 au fost stabilite în conformitate cu cerințele Hotărîrii Curții de Conturi nr. 31 din 23.04.2019, or conform pct. 5.5 din anexa Hotărîrii Curții de Conturi nr. 31 din 23.04.2019 s-a constatat că APL or. Cricova nu a asigurat venituri ***necesare pentru realizarea activităților proprii.*** ***La fel Curtea de conturi a stabilit că,*** în anul 2017, mun. Chișinău a efectuat transferuri la UAT Cricova în sumă totală de **1889,2 mii MDL**, inclusiv: 289,2 mii MDL – pentru compensarea cheltuielilor populației la încălzire, și 1600,0 mii MDL – pentru reparația drumurilor, acestea de fapt reprezentând obligațiile APL de nivelul I.

Concomitent Curtea de Conturi a constatat că, **Consiliul orășenesc Cricova nu a manifestat interesul de a majora veniturile în bugetul local.** Astfel, pentru anul 2017 Consiliul local a aprobat cote minime la impozitul pentru bunurile imobiliare: cu destinație locativă (apartamente și case de locuit individuale, terenuri aferente acestor bunuri) - de 0,05%, în timp ce cota maximă permisă legal constituie 0,4%. De menționat faptul că mun. Chișinău, în anul 2017, a aprobat pentru această categorie de bunuri imobile cota de **0,1% din baza impozabilă, sau de două ori mai mare.**

La fel este oportun de a releva că autorul proiectului deciziei dar și consilierii care au votat pentru aprobarea deciziei, au manifestat o abordare eronată raportului dintre "impozitul de bunurile imobiliare" și "deciziile comisiei situații excepționale".

Astfel, potrivit art. 276 Cod fiscal, 1) *Impozit pe bunurile imobiliare (clădiri, terenuri)* este definit ca - impozit local care reprezintă o **plată obligatorie la buget de la valoarea bunurilor imobiliare.**

Conform Hotărîrii Parlamentului nr. 55/2020,

Art.1. – Se declară stare de urgență pe întreg teritoriul Republicii Moldova pe perioada 17 martie – 15 mai 2020.

Art.2. – Pe perioada stării de urgență, Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova va emite dispoziții în vederea punerii în executare a următoarelor măsuri:

- 1) instituirea unui regim special de intrare și ieșire din țară;
- 2) instituirea unui regim special de circulație pe teritoriul țării;
- 3) introducerea regimului de carantină și luarea altor măsuri sanitaro-antiepidemice obligatorii;
- 4) stabilirea unui regim special de lucru pentru toate entitățile;
- 5) interzicerea desfășurării adunărilor, manifestațiilor publice și a altor acțiuni de masă;
- 6) dispunerea, la necesitate, a raționalizării consumului de alimente și de alte produse de strictă necesitate;
- 7) coordonarea activității mijloacelor de informare în masă privind:
 - a) informarea populației despre cauzele și proporțiile situației excepționale, despre măsurile întreprinse pentru prevenirea pericolului, lichidarea urmărilor acestei situații și protecția populației;
 - b) familiarizarea populației cu regulile de comportare în timpul situației excepționale;
 - c) introducerea unor reguli speciale de utilizare a mijloacelor de telecomunicații;
- 8) modificarea procedurii de numire în funcție și de destituire a conducătorilor agenților economici și ai instituțiilor publice;
- 9) interzicerea demisiei lucrătorilor, cu excepția cazurilor prevăzute de actele normative, pentru această perioadă;
- 10) chemarea cetățenilor pentru prestări de servicii în interes public în condițiile legii;
- 11) efectuarea, în modul stabilit de lege, a rechizițiilor de bunuri în scopul prevenirii și lichidării consecințelor situațiilor care au impus declararea stării de urgență;
- 12) efectuarea altor acțiuni necesare în vederea prevenirii, diminuării și lichidării consecințelor pandemiei de coronavirus (COVID-19).

Raportînd norma art. 276 Cod fiscal la art.1 și 2 din Hotărîrea Parlamentului nr.55/2020, rezultă că cota impozitului pe bunurile imobiliare nu poate fi modificată (mărită/micșorată) din motivul declarării stării de urgență pe teritoriul R.M pe perioada 17.03.2020 - 15.05.2020, or cota impozitului pe bunurile imobile poate fi modificată (majorată/micșorată) reieșind din valoarea (majorată/micșorată) bunului supus impozitării, iar art. 2 din Hotărîrea Paralementului R.M prevede alte măsuri, necesare în vederea prevenirii, diminuării și lichidării consecințelor

pandemiei de coronavirus (COVID-19), decât modificarea cotei impozitelor la bunurile imobiliare.

În accepțiunea admiterii faptului că Consiliul or. Cricova are intenția de acorda suport financiar persoanelor fizice și persoanelor juridice din or. Cricova, care forțat au fost obligați de a-și suspenda activitatea, din cauza pandemiei Covid-19, atunci, urma a fi identificate acele persoane fizice care nu au fost salarizați pe perioada 17.03.2020-15.05.2020 și acele persoane juridice care și-au suspendat activitatea pe perioada decretării stării de urgență pentru a le acorda un ajutor financiar sub o altă formă decât cea de micșorare a impozitului pe bunurile imobiliare și impozitul funciar. Totodată conform deciziei se creează o inegalitate fiind micșorat impozitul la toți inclusiv și la persoanele fizice și juridice care în perioada indicată au activat fiind salarizați. Astfel se încearcă de a egala atât pe cei cu venituri mari cât și pe cei cu venituri mici.

În concluzie menționez că, decizia Consiliului or. Cricova nr. 3/8 din 15.07.2020 cu privire la modificarea bugetului or. Cricova, în partea micșorării cotei impozitului pe bunurile imobiliare este ilegală și irațională.

Mai mult ca atât, este de menționat că conform art. 8 din Legea finanțelor publice locale nr. 397/2003, cheltuielile bugetelor locale se realizează prin acele alocații necesare pentru realizarea funcțiilor autorităților administrațiilor publice locale, care conform art. 4 din Legea privind descentralizarea administrativă nr. 435/2006 sunt următoarele:

(1) Pentru autoritățile publice locale de nivelul întâi se stabilesc următoarele domenii proprii de activitate:

a) planificarea urbană și amenajarea teritoriului la nivel local, gestionarea spațiilor verzi de interes local;

b) colectarea, asigurarea etapizată a condițiilor pentru colectare separată și transportarea deșeurilor, inclusiv salubritatea și întreținerea terenurilor pentru depozitarea acestora;

c) distribuirea apei potabile, construirea și întreținerea sistemelor de canalizare și de epurare a apelor utilizate și pluviale;

d) construcția, întreținerea și iluminarea străzilor și drumurilor publice locale;

e) transportul public local;

f) amenajarea și întreținerea cimitirelor;

g) administrarea bunurilor din domeniile public și privat locale;

h) construcția, gestionarea, întreținerea și echiparea instituțiilor preșcolare și extrașcolare (creșe, grădinițe de copii, școli de artă, de muzică);

i) dezvoltarea și gestionarea rețelelor urbane de distribuire a gazelor și energiei termice;

j) activități culturale, sportive, de recreație și pentru tineret, precum și planificarea, dezvoltarea și gestionarea infrastructurilor necesare acestor tipuri de activități;

k) amenajarea piețelor agricole, a spațiilor comerciale, realizarea oricăror alte măsuri necesare pentru dezvoltarea economică a unității administrativ-teritoriale;

l) instituirea și gestionarea întreprinderilor municipale și organizarea oricărei alte activități necesare dezvoltării economice a unității administrativ-teritoriale;

m) construcția de locuințe și acordarea altor tipuri de facilități pentru păturile social vulnerabile, precum și pentru alte categorii ale populației;

n) organizarea serviciilor (posturilor) teritoriale de salvatori și pompieri;

o) contribuirea, în condițiile legii, la protejarea patrimoniului cultural și a monumentelor de for public de pe teritoriul administrat.

p) asigurarea accesului populației la serviciile de bibliotecă pe teritoriul administrat, în limita competențelor atribuite de Legea nr.160/2017 cu privire la biblioteci.

Reieșind din sensul normelor menționate, sursele financiare colectate sub forma impozitelor pe bunurile imobiliare și impozitul funciar de la populația or. Cricova se vor reîntoarce tot la populația din or. Cricova sub forma activităților enumerate la art. 4 din Legea privind descentralizarea administrativă, precum și acordarea de ajutoare persoanelor socialmente vulnerabile, altor categorii de persoane fizice, altor activități ce țin de competența APL care necesită resurse financiare.

Concomitent la caz sunt aplicabile și prevederile alin. (3), alin. (5) din **art. 73 din Legea privind actele normative nr. 100/2017**, potrivit cărora, actul normativ produce efecte doar cît este în vigoare și, de regulă, nu poate fi retroactiv sau ultraactiv. Actele normative pot ultraactiva, în mod excepțional, dacă acest lucru este prevăzut expres de noul act normativ.

Conform art. 74 din Legea nr. 100/2017 alin. (1) Acțiunea actului normativ încetează dacă:

c) termenul de aplicare a actului a expirat;

d) actul s-a consumat;

e) actul a devenit desuet.

(2) În cazul prevăzut la alin. (1) lit. c), autoritatea emitentă poate interveni pentru a preveni încetarea acțiunii actului normativ.

Astfel, reeșind din prevederile legale citate, rezultă că, argumentarea prin prisma **Hotărîrii Parlamentului nr. 55/2020 potrivit căruia** Se declară stare de urgență pe întreg teritoriul Republicii Moldova pe perioada 17 martie – 15 mai 2020, la data emiterii deciziei Consiliului or. Cricova nr. 3/8 din 15.07.2020 privind modificarea bugetului or. Cricova pentru anul 2020, este un act normativ consumat.

Secretar interimar al Consiliului

Vartic Aliona